

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félév 6.— K. Negyedév 3.— K.
Változás: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Feloldó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Asany János-u. 2. sz. Telében 42.

A horvátok követelései.

Debrecen, május 17.

(G. Z.) A horvátok követelései, melyek ma annyira előtérben vannak, nem újak. Most esztendeje, a fiamei rezolucionisták diadalmas térfoglalása után nyomban fölvetődtek a horvát közvéleményben ugyanazon kívánságok, melyek most majdnem ultimátumként kerülnek a kormány elé. Horvátországnak a magyar nyelvtől való teljes mentesítése: ez a jelszó pláne párt-programm is volt, az öreg Starcevic Milos pártjéé, melyet e csábító és minden horvát fülnek kellemesen hangzó jelszó dacára csunyán megtépzott a legutóbbi választás. Aminek egyik alapoka az esztendeje hirtelen fellobbant, de ép oly gyorsan el is aludt magyarbarátkozási kedvben keresendő.

E sorok írója tavaly, az ujhódott horvát politika legzajosabb eseményei idején, lenn tartózkodott a Száva—Dráva közén. Módjában állt teljesen hü képet nyernie arról, hogy voltaképen mit is akarnak hát Horvátországban, milyen a nép

hangulata s milyen főként a számottevő egyéniségek nézete a magyar—horvát közjogi viszony felől. S látott s hallott e sorok írója olyan dolgokat, amikről akkor még álmodni sem tudtak itthon. Látta a horvátoknak izzó gyűlöletét minden ellen, ami magyar; látta a szlavóniai magyar telepeknek, ezeknek az apró magyar végváraknak kétségbeejtő fentmaradási küzdelmét; a Máv. magyar iskoláinak megszüntetése iránt megindult harcát mozgalmat. Fiuméről Zágráb község-tanácsa, majd törvényhatósági közgyűlése egyszerre csak kimondja, hogy horvát város s soha nem is volt a magyaroké. A zágrábi s eszéki németnyelvű ujságok, a magyar parlament üléseiről írván, ily cím alatt teszik azt: „Das gemeinsame ungarisch-kroatische Parlament.“ A prágai Szokol-csapatot, mert egy magyar dalt betanult s elénekelt, — minden szláv-testvéri együttérzés dacára a szó szoros értelmé szerint elpáhólják. A vidéki városokban igazán kulturhivatást teljesítő kis magyar szintársulatókat részvéltenségükkel, de sokkal radikálisabb eszközökkel is szét-

robbantják s Magyarországra visszavertni kényszerítik. Ferenc Józsefet várván, diadalkapuikra, a monarchia mindkét államát, helyesebben mindkét monarchiát súlyosan arculütve, ezt a fölírást teszik: „Zsivió Franje Joszip Kralj Hrvátszka!“ Az már vitának sem tárgya náluk, hogy Horvátország: állam. Pliverics, az egyébként fogavesztett délszláv oroszán, a zágrábi egyetem közjogi tanszékéről a legperfidébb módon meghamisítva adta elő évtizedeken át a „horvát közjogot“. S a nagy délszláv koalíció eszméjét is, pártokban s ezeken kívül, oly nyíltan és olyan módon propagálták, hogy egy a mienknél s az ausztriai-nál kevésbé engedékeny kormány-nak beavatkozását föltétlenül kihívták volna.

Itthon csak most, a Medákovicsek nyílt színre ugrása után veszik észre, hogy milyen a hangulat odalenn. Kár, hogy csak most. Ha tavaly történik mindez, szépen el lehetett volna simítani minden surlódást. Ma, azt hisszük, már nem fog ez oly könnyen sikerülni. Tavaly még csak néhány kisebb politikus ágaskodott — ezek is csupán a

Aki utóljára kacag.

Irta: Lux Terka.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Megdörzsölte a szeméit, majd nagyra nyitotta őket s ismét látta mindazt, amit az előbb látott. Nem, ez nem lehet álom. Az egyik karját is megcsipte s biz az fájt; tehát nem álmodik. És hogy egyedül hagyták a szobában, másodszer is szétnézett benne. Egy kis zöldre pingált szobában ült, valami régi, formájú, divatját mult fauteuilben s ennek a fauteuilnek a többi három társa a háta mögött sorakozott a tojásformájú, politirozott asztal körül.

Két másik testesebb fauteuil a kanapé mellett állt, olyan komoly kitarással, mintha legalább is börtönre lettek volna annak a szegény kanapéknak.

Egyáltalán az egész szobában olyan szigorú rend és hideg fegyelem uralkodott a butorok között, hogy az ember szinte úgy érezte köztük magát, mint valami fegyencosztályban.

Es különösen a másik szobába nézett Mariska esodálkozó bámulattal. Az egy katonatiszt szobája volt.

A falakon kardok, pisztolyok, mindenféle vívőkészülékek voltak felaggatva, aztán állat-aggancsok s köztük egy-egy lófark, törökösön összefogva, valami fényes holddal. Ilyet ő még sohasem látott. Sem ilyet, sem egyáltalán semmiféle kiadása férfiszobát. Hat éves korában, mikor árván maradt, beadták az Orsolya-szüzekhez s ott bizony, el lehet képzelni, hogy sem kardot sem lófarkot nem látott a falakon.

Es most lát ilyet is, sőt lát egyebet is. Lát, vele szemközt a másik szobában egy ágyat, s abban egy férfit. Igaz, hogy ez a férfi beteg is, meg hogy az ő unokabátyja is, de hát mindez mégis olyan furcsa, olyan nagyon furcsa, hogy Mariska nyitva felejtett szájaeskájával bámul szanaszét.

Es mindez, hogy ő ezeket látja, meg, hogy ő itt van, olyan váratlanul, oly hirtelen történt. Még tegnap reggel jókedvűen locsolgatta a zárda kertjében a maga kis virágágyát, mikor egyszer csak máter Konstancia ijedt arccal állt meg a háta megett.

— Gyermekem — szölt a máter — itt van a nagybátyád.

Mariska ijedtében elejtette a locsolóját. — Már?! — kiáltotta és kellenlenül hagyta magát a vendégszobába vezetetni.

A nagybátyja csakugyan ott várta és holmi szerencsétlenséget, meg kötelességet és hátal emlegetett neki, mire ő keserves sirásra fakadt.

De a sirásával nem sokat törődött a nagybácsi, egyre csak az óráját nézte és tisztes is elismételte:

— Gyorsan Mariska, gyorsan. Egy-kettő pakolj, másfél óra múlva indul a vonat s nekem nincsen egy pernyi vesztési való időm sem...

Es ma reggel már megérkeztek ide, ahol ő még sohasem volt, a nagybácsi házába, ebbe a rettenetes hosszú, sokablaku házba, ami olyan hosszú és olyan alacsony, mint egy juhakol s belül olyan hideg, merev, pontos, csöndes minden, mint egy kriptabelseje.

Itt aztán egy kis sovány, szegletes arcú asszony — olyan, mint egy egyiptomi fal-festmény — fogadta, akit a nagybácsi a feleségének mutatott be s aki nagyon röviden, de okos, értelmes szavakkal mondta el: hogy ezután ő, Mariska itt fog lakni náluk. Nem volt még szándékuk hazahozni, de mivel Sándor, a főhadnagy fiuk beteg lett, haza hozták, hogy ezt ápolja. Mert ők, az anya és a két leány nem érnek erre rá

ROSE DEZSŐ

ékszerész
DEBRECZEN, Piacz-utca, Hungária-kávéház mellett.
ALKALMI ajándékok nagy választékban

mandátumnyerés kedvéért, — ma az egész horváth közvéleménybe beleégetődött az a tudat, hogy nekik meg nem adott jogaik vannak, hogy nekik most a szabadságukat kell kiküzdeni.

Mindenki, aki ismerős a helyzettel, ép oly jól tudja, mint mi, hogy ennek az egész kavarodásnak, sőt már annak is, hogy ez a mai felfordulás egyáltalán bekövetkezhetett, egyetlen oka van: az, hogy az 1868. évi XXX. törvények leg-szerencsétlenebb törvényeink egyike, mert laza közjogi frazeológiája miatt minden magyarázatot eltűr. Azt, hogy minden mondata önkéntes és több szempont szerint magyarázható, nem is kell bizonyítani; elég ha arra utalunk röviden, hogy Horvátország közjogi állását e törvény közel nyolcféle kifejezéssel, a közötté és Magyarország közt történt viszony szabályozást pedig hulegyezménynek, hol szerződésnek nevezi. Amely utóbbi kifejezés ad főleg támaszkodási pontot a horvátok azon erősködésének, hogy Horvátországnak önálló állami jellege van s hogy velünk való viszonyuk merőbben nemzetközi.

Nincs itt a helyzet orvoslásának más módja, mint az, hogy a magyar kormány hajthatatlanul ragaszkodik az 1868. XXX. törvényeknek a mi közjogi felfogásunk szerinti szigorú magyarázatához. Es semmi engedmény, semmi toldás, ami ebben a törvényben nincs meg! Ez a minden ágaskodást semmibevevő határozottság: ez legyen az első fegyver a horvátok ellen. A második: annak a szerencsétlen törvénynek gyökeres, teljes revíziója. Ha tárgyalások útján, de revidiálandó. Mert állítjuk s erős hittel hisszük, hogy a horvát dolog mindaddig napirenden lesz, mindaddig zavarni

fogják belügyi politikánk menetét, míg a magyar állam s annak horvátországi részének közjogi viszonyát egy szerencsés, csak egyféleképpen magyarázható, minden önkényes kommentálásét kizáró törvény nem szabályozza.

A cselédtörvény.

A kormány szociális reformja.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 17.

Meglepően szép számmal jelennek meg a képviselők, pedig közeleg a pünköszt szünet és sokan hazautaztak már. A folyosón nagy részvétellel beszélnek Fülöp az öreg geryneszegi képviselő öngyilkosságáról.

A tárgyalás ma, mint mostanában általában, nyugodtan, szinte unalmasan folyik, pedig mára ellenzéki szónokok vannak feljegyezve.

A cselédtörvény van napirenden és az első felszólaló a román nemzetiségi Maniu, akit halk ellentmondások közben hallgatnak.

Justh Gyula elnököl az ülésen. Az elnöki előterjesztések után.

Maniu Gyula bírálja a cselédtörvényt. Helyteleníti, hogy a kormány, megfélemlézve programjának alapjáról, az általános választói jogról, kevésbé sürgős feladatok megoldásához fog. A javaslatot általánosságban sem lehet elfogadni, a részletekben pedig épen türethetetlenek az intézkedései. Jogi szempontból is a legtöbb részlete tartathatatlan. Mint gyakorlati gazda kijelenti, hogy az a munka, amit zsandárral a hátuk mögött teljesítenek az emberek, nem ér semmit. A javaslat a törvényhatóságoknak is nekik nem való jogokat ad. Nem fogadja el általánosságban.

Budai Barna előadja a törvény előzményeit. A javaslat intézkedéseit az Omge kérvénye még a múlt évben kérte a háztól. A kérvényt a Ház kiadta intézkedés végett

a miniszternek, senkit sem lephetett meg tehát annak benyújtása. Akik a cselédek és a gazdák képviseletében a javaslat ellen állást foglalnak, azokat erre hivatottak nem tartja. E támadókban van a hiba, nem a javaslatban. A javaslatot általánosságban elfogadja.

Darányi Ignác: Válaszolnia kell az eddigi felszólalásokra még az ünnepek előtt, mert a közvéleményt mesterségesen félrevezették. Nyilatkozni akar őszintén és becsületesen. Az utóbbi években a cselédség között olyan jelenségek merültek fel, amelyek sürgős szabályozást kívántak. Ezt a javaslatot számos illetékes oldalról sürgették, tehát a kormány nem ráncigálta elő erőszakosan. A kormány programjában van a szociális reformok.

Hencz Károly: Zsidó dolgok!

Darányi Ignác: A felekezeti szempontokat kapcsoljuk ki. (Helyeslés.) A szociális program a trónbeszédben is benne volt s akkor senki sem kifogásolta. Mielőtt a javaslatot megcsinálták volna anélkül volt az összes szakkörök bevonásával. A bizottságokban is úgy tárgyalták, hogy mindenki részt vett a vitában. Mezőfi is, akinek több módosítását elfogadták, amiről beszédében bőlesen hallgatott. (Nagy zaj.) Sőt Mezőfi odáig ment a jóhiszeműséggel, hogy a Ház megtévesztésére az eredeti javaslatával foglalkozott. Ha itt találkozunk ilyen rosszhiszeműséggel, képzelhető, hogyan izgatnak a cselédek között. (Zaj.) Hát nem időszerű a javaslat? Talán akkor kell hívni az orvost, amikor a beteg haldoklik? A sajtó támadásairól észébe jut egy remiszencia. Régen, nagyon régen Korizmic László irt egy könyvet a vámkérdésről. Ekkor gratulált neki.

— Hát elolvastad a könyvet? — Kérdezte Korizmic.

— Nem, bátyám!

— Hát akkor olvasd el! — pattogott idegesen Korizmic.

Ennek az áldozata most ő. Bírálják a javaslatát, anélkül, hogy olvasták volna. A statisztika kikutatja, kik azok, akik tudnak olvasni és írni nem. Ő a sajtóban azt látja, hogy vannak akik tudnak írni, de olvasni nem. (Derűtség és taps.) A népet Budapestről izgatják. Felolvass egy, a Mezőfi pártjából kiküldött litografált népbolondító maszlagot. Kérdi Mezőfit, hol és mikor nyert a cselédektől megbízást. Szeretném látni az ő megbízó cselédeit.

Zboray Miklós: Fogadatlan prókátor.

Darányi Ignác: Mig a megbízást nem

Az ő dolguk annyi, mint a csillag az égen. Háztartás, a sok cselédség, a sok munkás, a sok tanya, a sok szőlő és közeledik az aratás!

És most Mariska itt ül a zöldre pingált pedáns szobácskában, hogy ápoljon egy férfit, egy katonát, ő, aki olyan törekeny, mint egy virágszál és olyan félénk, mint egy kis eger.

*

Körülbelül a harmadik héten volt, egy vasárnap délután, — már ekkor a lábadozó betegek sorába tartozott a főhadnagy — mikor betoppant hozzá az apja, az öreg Keresztury. Az egész betegsége alatt a fiának, most volt nála harmadszor, akkor is mindig csak vasárnap délután, mert máskor nem volt odahaza.

Mariska, meg az egyik leányrököna a másik szobában olvastak s mikor az öreg ur belépett a fiához, a leányok elébe jöttek, de nemsokára a Keresztury leány egyedül hagyta Mariskát, ez meg visszament a zöld szobába. Kissé rosszul érezte magát, fájt a feje s nehéz hajfonataiból kiszedve a tüket, leengedte szőp, fekete haját, feszes ruháját pedig egy fehér, bő zárdai pongyolával

cserélte fel s még a lábairól is lehuzta apró cipőit és így feküdt le a kanapéra.

A másik szobában pedig a két Keresztury beszélgetett róla.

— Kissé megviselte a betegápolás ezt... a gyermeket — kezdte az öreg Keresztury, mire a fia vállat vont.

— Egyáltalán semmi szükség nem volt arra, hogy szegénykét kihozzák a zárdából.

Az öreg úgy tett, mintha csodálkoznék.

— De hiszen már tizenhét éves! És tudod, hogy sem anyád, sem a hugaid nem érnek rá a betegápolásra.

A főhadnagy összevonta a szemöldökét és kissé megvetőleg mérte végig az apját.

— Ne kerülgessük ezt a dolgot, mint maeska a forró kását. Hisz tudja apám, hogy rókának róka a fia és hogy mindég beláttam a kártyáiba. Nos ez alkalommal is a háta mögött kibiceltem. Ezzel a szegény kis leánynyal terve van apámnak. Igaz, vagy nem.

A fiatalabb róka minden megfigyelő tehetségét ajkét szemében összpontosította de, ezért a vénebb róka lelkébe még sem látott be. Azt hitte, hogy az az őszintének

látszó kíváncsiság az öreg szemében nem egyéb a gondolatok jelmezénél, pedig ez alkalommal a mit ott látott, az volt az igazi, a természetes érzés, mert e pillanatban nem volt egyéb vágya, mint megtudni, amit még a fia sem tudott; hogy érdeklődik-e valamit, csak egy parányit is a szép fiatal leány iránt? A fiatalabb Keresztury pedig folytatta:

— Ösmerem ezt a tervét. A leány árva, egyetlen és vagyon nélkül elhalt öcsésének a gyermeke s egyrészt pietásból az öcsése iránt, biztosítani szeretné a leány jövőjét, másrészt pedig engem szeretne egy olyan házasságba beugratni, ami a leány szegénysége miatt magával hozza az én kvitirozásokomat és így a régi vágya teljesülne apámnak, hogy én is gazdálkodó paraszt legyek. Ez a tervük, ugy-e atyus?

A főhadnagy kacagva nézett az apja szemébe s ez egy kissé megzavarodott, a mint szívének a legtitkosabb vágyait látta így maga előtt lefestve, még pedig ilyen pompásan sikerül plein air-ben.

A fia pedig jókedvűen kacagott tovább s az öreg zavarában nem tudott egyebet tenni, minthogy ő is kacagott. S a főhadnagy még mindig kacagva folytatta:

A GERŐ ruha áru-
házában a **legolcsóbban**

lehet vásárolni férfi-, fiu-
és gyermek ruhát Debrecen.
Piac-u. 41. (a nagytrafikkal szembe)

látom fogadatlan ügyvivőnek tartom. A többi bírálatra mindenképpel megjegyzem, hogy a javaslatot nem egy külön osztály részére csinálja, mert azon a helyen 6 egyrészt képviseli a gazda és a cseléd érdekeit. Ez a törvény nem a jó gazda és jó cseléddel szemben tartalmaz intézkedést, hanem a rosszellekűekkel szemben. A cselédségről mindenképpel gondoskodni kell nálunk, mert ne felejtjük el, hogy a cselédosztály nálunk a magyar faj egyik szaporítója.

A cselédosztálynál alig találkozni az egy gyermekrendszerrel. Foglalkozik a szociálista részről felhozott panaszokkal és rámutat arra, hogy a törvény számtalan szociális és humanus intézkedés a cselédek javára. Ez a jobbágytörvény a derestörvény, a hóhér törvény. Kérde a gazdától, van-e közöttük olyan, aki ezeket nem helyesli. A kiscsapatokra nagy terhetek ró a javaslat s ezért hajlandónak nyilatkozik arra, hogy a részletes tárgyalás során elfogad ilyen értelmű módosításokat. A szociálisták kezdik felvenni azt a divatot, hogy a kiscsapatok protektorainak mutatják be magukat, pedig köztük és a kiscsapatok között a legélesebb ellentétek vannak. A büntetések kérdésében nem ért egyet Giesswein Sándorral. Szerződéskötésnél nem lehet tekintetbe venni, hogy valaki gyengébb vagy erősebb fél. A szerződésszegéssel szemben elnézést öngyilkosság nélkül tanusítani nem lehet. (Zajos helyeslés és taps.) Amennyire koncilians a többi kérdésben, a sztrájkparagrafus dolgában nem enged.

Azt tessék elfogadni, vagy elvetni, de vele itt alkudni nem lehet. Mezőfi azt mondta, hogy ő a humanizmus köpenyegébe öltöztette ezt a kemény szakaszt. Eszébe jut a próféta, aki megírta, hogy a farkas báránybőrbe bujt, hogy megközelítse a nyáját.

Hencz Károly: Mezőfi nyulbőrbe bujt. (Zajos derűlttség.)

Darányi Ignác: Kérde a szociálistákat, hol voltak ők a nemzeti ellenállás alatt, mert a gazdák megállták helyüket. (Nagy zaj.) A szociálisták azt hirdetik, hogy a parlament megijedt tőlük. Ezt nem szabad igazolnunk. Ő harcban áll a szociálistákkal. Most különösen, az aratás előtt. Mi nem hajlunk meg a szociálisták előtt. Mi tudunk különbséget tenni szabadság és szabadosság között. Tudjuk, hogy a szociálisták ellenünk vannak. Mégis megcsináljuk a törvényt, mert meg kell csinálni. Ha kell, velük, ha kell, ellenük. Kéri a javaslat elfogadását. (Zajos éljenzés és taps.)

Az elnök: Szünetet ad.

— Pedig ez az egész terv olyan, mint mikor az erős eszencia kilövi a dugóját. Kedves atyus, rövid idő múlva körülbelül mint vőlegénynek gratulálhat nekem! Van egy szép asszony ismerősöm, aki gazdag is, meg özvegy is...

Benn a zöld szobában, mindjárt közel az ajtóhoz egy zuhanás hallgattatta el e perében a főhadnagyot s a két Keresztury ijedten nyitott be Mariskához.

A leány ott feküdt a földön, halványan, lecsukott szemekkel, de fiatal szépségének igéző bájában. A fehér bő kontós lágyan simult bájos idomaihoz, hosszú, fekete hajfonatai kigyószzerűen fonták körül karesu derekát és kicsi lábai olyan fehérén csillogtak elő a ruhája alól, hogy a főhadnagy egy percére lehunyta a szeméit és szédülten fógózt meg egy szék karjába.

Az apa látta ezt a mozdulatát, meg a pillanatra lehuny szeméit s erre nem valami jól sikerült ijedtséggel mutatott a leányra:

— Ez mindnt hallott! — És magában titkos gyönyörűséggel tette hozzá: Mégis csak az kacag legjobbat, aki utoljára kacag!...

Szünet után.

Az elnök: Szomorú hírt közöl a Házal. Filep Albert képviselő, a Ház érdemes tagja, 83 éves korában meghalt. Javasolja, hogy a Ház jegyzőkönyvében fejezze ki részvétét.

Pető Sándor: A javaslat ellen beszél.

Egyház és iskola.

A debreceni ev. ref. egyház iskolaszéke május hó 18-án délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

A sáskairtás kezdete.

A hatóság intézkedései.

— május 18.

(Saját tudósítónktól.) A gazdák-nak azon reménye, hogy az idei kemény tél, a nagy havazások, majd a beállott nagy olvadás és esőzés kárt tesz a Hortobágyon és környékén pusztító sáskákban illetőleg azoknak a petéiben, nem ment teljesebbé. A sáskák bár 10—15 napi késéssel, de most már erőteljesen fejlődnek, sejtven a veszedelmet, mely pár hét múlva a zöldelő rónákat fenyegetni fogja.

A hatóságokat tudvalevően nem találja készületlenül a közelgő veszedelem. A sáskairtás május 21-én hajnalban veszi kezdetét teljes apparátussal a Hortobágyon fertőzött területein. Hét csapat gép, kellő számú szekeres és napszámos fogja végezni az irtást. Összesen 118 gép áll a Hortobágyon az irtók rendelkezésére.

Legfertőzöttebb terület az ökörföld és a Mátá hátamegotti rész.

A szekereseknek már a pünkösti ünnep másodnapján, hétfőn kell jelentkezniük a mezőrendőr kapitányságnál, hol az ellenőrzés céljából egy bárcát kap mindegyikük, mellyel vizsont a Hortobágyon kell jelentkezniük. Ezen igazoló bárcá nélkül senkit fel nem vesznek, annyival is inkább, mert a csapatokba való beosztást a mezőrendőrkapitányság intézni.

A szekeresek a mezőrendőrkapitányság épületéből fognak kiindulni a felügyelők vezetése mellett a napszámosokkal egyetemben. A kapitányság ezután is figyelmezteti az érdekelteket, hogy hétfőn utrakészen jelentkezzenek.

A sáskairtást Jablonovszky József, az országos rovarügyi igazgató felügyelete alatt 7 tanár vezeti, kik már mindannyian a Hortobágyon vannak, hol most már javában foly a gépek összeállítása, úgy hogy a munka kedden akadálytalanul megkezdődhet.

A sáska késői kelése az idén ugyan némi kárral jár, mert az

irtás idejét, melynek az aratás szab határt rövidebbre szorítja, ámde ez az idővesztés talán kárpótlódik azzal, hogy a munka két óránként váltott lovakkal reggel négy órakor fog kezdődni és eltart míg csak este dolgozni lehet.

Városháza és vármegye.

Villamos szerelési szabályzat. A világitási bizottság tegnapi ülésén Debreceni Jenő vállalati igazgató bemutatta a villamos szerelési szabályzat tervezetét, mely a létesítendő villamos világitási szerelések minden részletkérdését szabályozta. A tervezet megengedi, hogy a fogyasztók ne a vállalat, hanem magániparos útján szerelések fel vezetőiket, ez esetben azonban a vállalat felügyeleti jogot nyer. A bizottság a tervezetet elfogadta.

Magyarország műkincesei. A városi tanács megrendelte a dr. Czobor Béla egyetemi tanárnak és Szalay Imrének, a Nemzeti Múzeum igaagatójának szerkesztésében megjelent „Magyarország műkincesei” című hatalmas díszművet s a munka 160 koronát kitevő árát tegnap kiutaltatta.

Nem lesz nyári szinkör

Debrecenben.

A terv elejtése.

Az alapítók értekezlete.

— május 18.

(Saját tudósítónktól.) Lapunk tegnapi számunkban vezetőhelyen érdemileg foglalkoztunk már néhány debreceni uriember azon tervével, mely szerint városunkban részvénytársasági alapon nyári szinkört óhajtanának létesíteni. Megirtuk, adatszerű indokokkal kísérvé fejtegetéseinket, hogy ez a terv lehetetlen, hogy a nyári szinkör létesítése egyet jelentene az állandó színház válságával s hogy a vállalkozás ennek dacára magukra az alapítókra sem volna kedvező, sem anyagi, sem kulturális oldalról.

Az ez ügyben összehívott értekezlet tegnapi tanácskozásai mindenben igazolták a mi prejudiumunkat. Azon vélemények többsége került felül, melyek a terv elejtése mellett szóltak. S legtisztábban még az a gondolat domborodott ki, hogy Debrecenben egy Óbudavára-szerű állandó nyári mulatót kellene létesíteni.

Ehhez az übertretti-vállalkozáshoz aztán nincs szavunk; nincs címünk sem, amely alatt hozzászólhatnánk független egyéneknek bárminő olyan elhatározásához, melynek a sajtó oltalmazta kulturához köze nincs. A nyári szinkör tervéhez hozzászóltunk, mert mint a város kulturális életét s a város évszázados színészetét igen közelről

! Megnyilt a "PANNONIA" kávéház és kerthelyiség!

Hunyadi-utca (Vasut-u.) 22. — Minden este Veres Tóni zenekara hangversenyez.

érdeklő ügyhöz, hozzá kellett szólnunk. S örömmel konstatáljuk, hogy e tekintetben a mi álláspontunk győzött is.

Ime különben az értekezletről szóló részletes tudósítás.

Révi Nándor dr. összehívására megjelentek az értekezleten: Komlóssy Arthur, dr. Burger Péter, Szentkirályi Tivadar, Löfkovits Arthur, Vecsey Imre, Végh Gyula, Fisch Lajos, Csóka Sámuel, Ungár Jenő, Márk Endre, dr. Varga Elemér, Bodnár Géza s maga Révi Nándor dr.

Révi Nándor nyitotta meg az értekezletet. Ismertette a nyári szinkör létesítésének ötletét, mely szerinte csak örvendetes eredményeket szülhet Debrecen kulturája számára. Ha nem járna túlságosan nagy áldozattal, létesítendőnek vélne egy ilyen szinkört vagy a nagyerdőn, vagy a Széchenyi-utca végén. Az hiszi, hogy a szinkör építési költségeit 100,000, a fenntartási költségeit 50,000 koronával föltétlenül fedezni lehetne. A szinkört létesítő részvénytársaság bérletbe adná s e részben a debreceni színház igazgatóját elsőbbségi jog illetné.

Ha azonban az igazgató nem reflektálna a bérletre, úgy más vállalkozónak adnák bérbe a szinkört. Az új muzsacsarnokban könnyebb válfajú darabokat kellene játszani, a művészi színvonal megtartásával mégis.

Komlóssy Arthur a színházfelügyelő tanácsnok s a színház igazgató véleményére kíváncsi.

Vecsey Imre bejenti, hogy Oláh Károly is, Zilahy Gyula is a leghatározottabban ellean vannak-e mindenképen célszerűtlen tervnek; neki azonban s tudomása szerint a polgármesternek sem volna alapos kifogása a terv megvalósítása ellen.

Burger Péter dr. szerint nem nyári szinkör kell Debrecenben, hanem mulató. Jobbfajta orfeum, mely nem esigázza fel az az igényeket, s nem válhat veszélyessé az állandó színházra nézve sem.

Löfkovits Arthur azt mondja, hogy egy ilyen mulató a kulturának ártana. O nem volna ellene a tervnek.

Szentkirályi Tivadar hozta fel a legalaposabb érveknek egész özönét a terv célszerűsége, kivihetősége ellen. Az általunk tegnap felhozott érveknek csaknem mind-egyikét akeptálja. Utal az aradi nyári szinkör nagy veszteségeire, — továbbá arra, hogy sok városban le is kellett bontani a nyári szinköröket, némely helyen pedig csaknem végzetes és kiheverhetetlen csapás érte általa az állandó színházat.

Márk Endre szerint magának a városnak kellene létesíteni ezt a szinkört. Ha ez nem volna lehetséges, megoldható az ügy részvénytársasági alapon is.

Bodnár Géza jobbfajta tarka szinpadot kíván, de semmiesetre sem nyári szinkört. Ez a terv merész, kivihetetlen, célszerűtlen, semmit sem ér.

Az értekezlet ezután a részletek alapos megbeszélése s egy esetleges mulató tervnek elkészítése céljából szűkebbkörű bizottságot küldött ki, melynek Márk Endre lett az elnöke s Révi Nándor dr a jegyzője.

A nyári szinkör tervéről tehát el lehet mondani, hogy halva született még.

Irodalom.

(A Magyar Család Aranykönyve címen egy közérdekű és közhasznú munkát boesát ki az Athenaeum. A háromkötetes munka, mint a címéből is kitűnik, a családi élet körében felmerülő összes tudnivalókat fogja felkarolni. Kiváló írónk egyesültek ezen minden családra nézve szükséges ismeretanyagának megírására, melynél mindvégig a magyar társadalom, még pedig különösen a magyar középosztály szükségleteit tartották szem előtt. A munka három kötetből fog állani: az I. kötet Az egészség, lakás és ruházat címet viseli, a II. kötet a családi nevelést és a családi élet külső vonatkozásait tárgyalja, míg a III. kötet a család gazdasági életének van szentelve. A kiadó-társulat a munkát bőségesen el-

látja képanyaggal és őszre mind a három kötetet egyszerre szándékozik a könyvpiacra hozni. — A minden tekintetben dicséretre méltó, szép tervezetű munkát előre is melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe.

1000 koronás ékszerlopás.

Meglopott báró.

Körözik a tetteseket.

— május 18.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni büntetőhatóságok most untalan foglalkoztatják egy cigány karaván többé-kevésbé rovott multu tagjai. Ez a hírhedt cigány familia a Rostás család, amelynek mint az alábbi eset mutatja már a 10 éves tagjai is foglalkozásszerűen üzik a lopás mesterségét avagy mondjuk művészetét.

A debreceni kir. törvényszék tegnap nyomozó levelet adott ki Rostás Mányi és Rostás Panka cigány leányok ellen, akiket most országsszerte köröznek a nyomozó levél rendelkezései szerint.

Az egyik cigány leány még csak tíz éves, de már is több rendbeli lopás terheli lelkét. Mostani bűnük az, hogy ezen év február 1-én fényes nappal betörték báró Baich Péter Rákóczi-utca 21. szám alatti lakásába és onnan mintegy 1000 korona ékszer, ezüst és aranyeműeket elloptak. A megindított nyomozás csakhamar elfogta őket. A törvényszék vádtanácsa azonban az előzetes lefolytatást elrendelő végzést megmástitotta és a két tettest ideiglenesen szabadlábra helyezte.

Ezt a kitűnő alkalmat azonban a két vakmerő cigány leány arra használta fel, hogy bűnük következményei elől megszökjenek. Ügyükben most már befejezték a vizsgálatot, de a tárgyalást nem lehetett megtartani, mert a vádlottak eltűntek.

A köröző levél nyomán széleskörű nyomozás indult meg és remélhetőleg mihamar ismét a debreceni ügyészség fogházának lakója lesz a két vakmerő tolvaj.

A vargakerti dráma utóhangjai.

Zsarnai vädja alaptalan.

A védő feljelentése.

— május 18.

(Saját tudósítónktól.) Bizonyára élénk emlékezetben van az az esküdtszéki tárgyalás, mely kilenc napig folyt szakadatlan a debreceni törvényszék esküdtszéki elölt az elmúlt esküdtszéki cikluson.

Egy szerencsétlen asszony, egy mozdonyvezetőnek a felesége, Árvay Gyuláné volt a nagy szenzációt keltő bűnpörben vádolva azzal, hogy Zsarnai Béla nevű borbélyt felbújtotta arra, hogy társát, Székely Károlyt megölje. Az ügyészség vädja szerint a gyilkosságnak indító oka az volt, hogy Székely Károly tudott az Árvayné és Zsarnai között fentforgott állítólagos szerelmi viszonyról.

A szörnyű vádat azonban a hosszantartó tárgyalás sem tudta beigazolni, ellenben azt állapította meg, hogy Székely Károly gondatlanságból elkövetett emberölés áldozata, miért is az esküdtszéki Árvayné jogerősen három havi és Zsarnait egy évi fogházra ítélte.

Az Árvayné ellen szóló vád egyik legnagyobb erőssége Zsarnai Béla terhelt vallomásai voltak.

Zsarnai ugyanis minden egyes kihallgatása alkalmával azt igyekezett bizonyítani, hogy Székely Károly lelővésére őt Árvayné bízta azért, mert a szerencsétlen fiatal ember közvetlen tudomással bírt szerelmi viszonyokról.

Az esküdtszéki bíróság nem látta mindezek dacára bizonyítottnak a vádat és az ítéletet csupán gondatlanságból elkövetett emberölésre alapította.

Zsarnai most az ügyészség fogházában tölti büntetését, ügyében azonban igen érdekes és nem mindennapi fordulat állott be.

Ugyanis Árvayné védőjének dr. Kardos Samunak, a jeles kriminálistának tudomására jutott, hogy Zsarnai az ügy tárgyalása után pár napra terhelt vallomásait és vádjait visszavonta, miért is a Bp. 576. § értelmében a kir. kuriánál kártalanítási eljárást tett folyamatba, másfelől pedig a Bt. 227. § alapján megteszi a feljelentést Zsarnai ellen azért, hogy olyan vakmerőséggel és elvetemültséggel vádolta a teljesen ártatlan Árvayné.

Jogászai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az ügy fejleményei elé.

Hírek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Pünkösti istentiszteletek.

Pünköst két ünnepnapján a különböző egyházakban lefolyó istentiszteletek sorrendje a következő:

Az ev. ref. templomokban.

Elsőnap, délelőtt a Nagytemplomban prédikál Szabó Zoltán s. lelkész, ágendázik Keeskeméthy Mihály főiskolai tanár. — A Kistemplomban prédikál Jánosi Zoltán lelkész, ágendázik Létai Menyhért s. lelkész. A kossuth-utcai templomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik Nagy Vilmos tanítóképezdei tanár. — Az Ispotály templomban prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Uray Sándor vallás tanár. A csapókerti imaházban Kovács János, a Homokkertben Miszti Mihály szénior, a Szegényházban Szarka Boldizsár s. lelkész tart istentiszteletet.

Elsőnap délután a Nagytemplomban Soós István 4 th., a Kistemplomban Miszti Mihály szénior, a kossuth-utcai templomban Gönczy Béla 3 th., az Ispotályban Szele Miklós 4 th., a Homokkertben Jobbágy Ferenc 4 th.

Másodnapján délelőtt a Nagytemplomban prédikál Miszti Mihály szénior, a Kistemplomban Soós István 4 th., a kossuth-utcai templomban Szele Miklós 4 th., az Ispotály templomban Szemery Béla 3 th., a Homokkertben Jobbágy Ferenc 4 th.

Másodnap délután a Nagytemplomban Szele Miklós 4 th., a Kistemplomban Gönczy Béla 3 th., a kossuth-utcai templomban Miszti Mihály szénior, az Ispotály templomban Soós István tart istentiszteletet.

Az ágost. hitv. evang. templomban.

Pünköst első napján délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, délután 3 órakor Hudák János segédlelkész prédikál. — Pünköst második napján délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes prédikál, délután 3 órakor ima. —

Mindkét ünnepnapon délelőtt az istentisztelet végeztével az Urnak szent vacsorája fog kiszolgáltatni.

Gyujtogató gyermek.

Vörös kakas Hajduszoboszlón.

— május 18.

(Saját tudósítónktól.) Vidéken a legtöbb tüzesetet rendszerint a felügyelet nélkül hagyott gyermekek gondatlansága idézi elő. Minden nyár elején megjelen ez a rém. Egő gyujtóval gyermekek járnak könnyen láng-ralobbanó anyagok között, fiúcskák a házak padlásain öntudatlanul gyufákat gyujtanak és gyönyörködnek a sercegő lángokban. Persze, nem is sejtik, hogy mit eredményezhet játékkuk, nem is gondolják, hogy az a kis láng házakat gyujthat fel és emészt-het föl.

Eppen ilyen részletekkel bíró tüzeset történt tegnap Hajduszoboszlón Kovács István jómódu gazdálkodó, kinek bent a városban is háza van, tegnap a kora reggeli órákban kiment tanyájára. Távollétében esz-pán eselédje tartózkodott otthon, a gazda egyik rokonának kis gyermekével, a 4 éves Tóth Andrással.

Mig a eseléd a belső szobában foglalatokodott, addig a gyermek a konyhából kic-sent egy esomag gyufát és azzal kiment az udvarra játszani. Az udvaron nagy halmaz-ban lévő tengeri csutkák között aztán egy-másután kezdte gyujtogatni a gyufákat. Egy könnyelműen elhajított égi gyufától láng-ralobbant a nagy esomó csutak. A gyermek ekkor rémülten menekült. A tüzet csakhamar észrevették, azonban a veszedelmet nem tudták elhárítani, mert az erős szél izzó zsar-rátokokkal borította el a házat, amely pár perc alatt szintén lángralobbant. Csakhamar kivonult az ottani tűzoltóság, de a tűz terje-dését nem tudta megakadályozni. Az egész ház leégett. Az esetet bejelentették a ható-ságnak, mely vizsgálatot indított.

A téglagyári munkások sztrájkja megszűnt.

A békéltetés eredménye.

— Május 18.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számunk-ban részletesen beszámoltunk arról a bér-mozgalomról, mely a város egyik legnagyobb téglagyárában, a Horváth és Berger félében pár nappal ezelőtt kiütött. A sztrájk szeren-csére nem bizonyult állandó jellegűnek és fejleményei tegnap már odáig haladtak, hogy az egész bérharc kölcsönös megegyezés alap-ján megszűnt.

Tegnap a kora reggeli óráktól kezdve folyt az iparügyosztályon a békéltetés, melyet Vetéssy Béla rendőrfogalmazó vezetett.

A békéltetésnek eredménye először is az lett, hogy a sztrájkban álló mintegy 50 munkásnak vitás szolgálati viszonya a köl-csönös megállapodások értelmében ren-dezve lett.

Eddig a munkások április 11-től szept-ember 15-éig dolgoztak előzetes szerződések szerint. Most ez a summa munka el lett tör-ölve, ellenben a munkabérek oly formán állapították meg, hogy a munkás minden 1000 ugynevezett mágla (formába öntött téglá) után öt korona 60 fillér bért kap. Ezenkívül a munkások munkakönyvekkel lesznek ellátva, ami szintén igen sok visszás helyzetnek vet véget.

Déli egy órákor már a megegyezés for-málításai is el voltak intézve. A sztrájkoló munkások aláírták a szerződéseket és már ma reggel munkába is lépnek és a téglá-gyár, melyben különben is dolgozott mint-egy 40 munkás — reggel már fel veszi a teljes üzemet.

— **Kinevezések a vasutnál.** A ke-reskedelemügyi miniszter Kölcsey József dr. debreceni üzletvezetőségi fogalmazó-gyakor-nokot fogalmazóvá, Gellért Miksa szoboszlói hivatalnok-gyakornokot hivatalnökká ne-vezte ki.

— **A vármegyei tisztviselők öröme.** Hajdúvármegye tisztviselőinek nagy örömet szerzett tegnap a belügyminiszternek azon leirata, mellyel az 1906. évre szóló személyi pótlékokat hosszú késedelmeskedés után végre kiutalta. E pótlékokat, mely az összes állami tisztviselőknél jár, rendszerint az illető esz-tendő végén kapják meg az összes tisztvis-elő, az idén azonban közel felesztendő kétset kiutalásával a kormány.

— **A nyirbátori vasut segélye.** Deb-recen város közgyűlése, mint ismeretes, 300,000 korona hozzájárulást szavazott meg a létesítendő Debrecen—nyirbátori vasut cél-jaira. Az idevonatkozó közgyűlési határozat, minthogy törvényes időben senki sem felebbezte meg, a polgármesteri hivatal teg-nap fölterjesztette a belügyminiszterhez.

— **Hajdu-táborozás.** Érdekes népün-nep lesz pünkösd hétfőjén Hajdunánáson. A lakosság kint a szabadban, a város határá-ban ősi szokás szerint úgy nevezett hajdu-táborozást rendez, hol száz tűz körül sütnék főznek, esznek, isznak s mindenféle népies mulatságot rendeznek asszonyok és férfiak, estére pedig a nagy tánemulatság, fáklyás-menet és tűzijáték fejezi be a mulatságot. A táborozás védőasszonya Rákosi Viktorné, a kerület országgyűlési képviselőjének a fe-lesége, aki az urával Rákosi Viktorral lesz jelen az ünnepélyen. A nánási rendezőbizott-ság meghívta az ünnepre Hajdúvármegye főispánját, alispánját és a vármegyeház szá-mos előkelő tisztviselőjét.

— **Megkezdik a sáskairtást.** Ugy volt, hogy a sáskairtás már e hó 15-én kezdetét veszi a Horto-bágyon. Ezt a terminust azonban nem tartották be, mert a sáskák nehezen keltek ki. Jablonovszky József, a m. kir. rovtartani állomás igazgatója aztán értesítette tegnap a városi tanácsot, hogy az irtást e hó 22-én, kedden reggel föltétlenül meg fogják kezdeni. Jablonovszky maga is lenn lesz az első napokban a Hortobágyon. A város a maga részéről való felügyelet gyakorlásra Farkas Bertti mátai biztost utasította.

— **A bikabírálás véget ért.** A Hortobágyon három napig tartott bikabírálás véget ért. Az intézőbizottság, Király Gyula elnöklote mellett, közel száz bikát osztott be az egyes gulyákba. A bizottság tagjai teg-nap jöttek be a Hortobágyról.

— **Légszeszgyári munkások nyug-bére.** A város világitási bizottsága tegnap délután, Körner Adolf tanácsnok elnöklote mellett ülést tartott, melyen a gázgyári munkások részére alkotandó nyugbér-szabály-zat tervezetét letárgyalta s esekély módosi-tásokkal elfogadta. Valószínűre vehető, hogy a nyugbér-szabályzat életbeléptetése még a folyó év során kivihető lesz.

— **Vizsgálat a csizmadiai termelő szövetkezetenél.** A kereskedelmi minisz-ter vizsgálatot rendelt el a debreceni csiz-madia-szövetkezet üzletmenete és ügykeze-lése dolgában, tekintettel azon jelentékeny állami és szövetkezeti közvagyonra, mely az állandóan jelentékeny veszteséggel dolgozó szövetkezetenél szóban forog. A vizsgálat vezetésére Torday Imre kir. áll. felsőipar-iskolai igazgató és Kovács József, az orsz. központi hitelszövetkezet osztályfőnöke kül-dettek ki. A kamara elnöksége ifj. Schwartz Vilmos kamarai tanácsos és dr. Rác Lajos fogalmazó, mint jegyzőkönyvvezető kiküldé-sével vett részt a vizsgálaton, mely folyó hó 16-án és 17-én folyt le. A minisztérium ki-küldöttje a helyzet szanálása érdekében javaslatot terjesztenek kiküldőikhez.

— **Vizbefult gyermek.** Mint raka-mazi tudósítónk jelenté, ott tegnap délután Heckmann János 12 éves iskolás gyer-mek, míg szülei távol voltak hazulról, több társával a Tiszára ment fürödni. Vigan töltötték idejüket a gyermekek, midőn egy-szerre rémes sikolyt hallottak s ugyanabban a pillanatban Heckmann alámerült a vízbe. A gyermekek ezt látva, annyira megijedtek,

hogy futni kezdtek s mire emberek siettek a szerencsétlenség színhelyére, a kis fiut már elnyelték a hullámok. Hosszas keresés után végre sikerült kifogni a holttestet a vízből s fel is boncolták. A vizsgálatot megindították, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

— **A lovaregylet szerződése a várossal.** Hosszu halasztgatás után végre aláírta a debreceni lovaregylet igazgatósága azon szerződést, mely szerint a lóverseny-pálya cél-jaira szolgáló területet jogelismerési illeték fejében újabb tíz évre bérbe-veszi a várostól. A lovaregylet hozzájárult a város közgyűlésének azon kikötéséhez, hogy az ügykezelés s a versenyek vezetésének nyelve is kizárólag a magyar legyen.

— **Kereskedők és iparosok figyel-mébe.** **Hidépítés.** A kereskedelmi m. kir. miniszter a máramarossziget—kirlibabai ál-lami közutnak Máramaros vármegye terü-letére eső 95—96. km. szakaszán Borsa község határában ujjaépítendő 449. számú 10 m. nyilású Seszül hid alépitményi és ezzel kapcsolatos egyéb munkáinak, vasfel-szerkezeti munkáinak biztosítása céljából zárt ajánlati versenytárgyalást irt ki. 1907. május hó 30-ig nyujtandók be. — **Gyapju aukció.** Budapesten július hó 10-én veszi kezdetét az ez évi gyapjuvásár. Igen nagy érdeklődés nyilvánul az ideai aukció iránt. — Az érdekeltek figyelmét a debreceni keres-kedelmi és iparkamara ezennel felhívja a mezőturi kir. járásbíró-ság által közzétett árlejtésre. Verseny tárgyát képezi a mezőturi járásbíró-sági épület javítási munkák bérbe-adása. Az ajánlatok 1907. év június hó 23. nap délelőtti 9 órájára nyujtandók be. A bánatpénz össze 50 korona 35 fillér. Elhe-lyezendő az ajánlathoz. Az ajánlat a mezőturi járásbíró-ság hivatalfőnökének küldendő. Bővebb felvilágosítást az érdeklődők a ka-maránál vagy az árlejtést kiíró hatóságnál nyerhetnek. — A miskolci XV. évi gyapju-vásár beraktározással egybekötve folyó évi június hó 19-ik napján tartatik a miskolci hitelintézet áru és terményraktáraiban.

— **Öt éves tolvaj.** Major János kő-műves a Nyil-utca 50 szám alatt dolgozott. Munkaközben 36 korona értékű zsebóráját ellopták. Szöcs Lajos rendőrbiztos ejtette meg a nyomozást, melynek során kitünt, hogy a tolvaj nem más mint Ambronovits József Nyil-utca 68. számú lakos öt éves Róza nevű gyermeke, ki a lopott tárgyat apjának adta át, ki viszont elzalogosította. Az eljárást megindították.

— **Adófizetők figyelmébe.** Az 1906-ik évi házadó kivetési lajstromok elkészülvön, az 1883. évi XLIV. t. c. 16. § értelmében folyó évi május hó 15-ik napjától május hó 25-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Miről a t. adó-fizető közönség oly felhívással értesítettik, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekintsek meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásukat a városi adóügyosz-tálynál 15 nap alatt annyival inkább ad-ják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vétetni nem fognak.

— **A Villandok cirkusza.** A széna-vásártéri pazar fényvel, szokatlan eleganciá-val berendezett cirkuszban még csak egy-két napig nevettek még a Villandok kö-zönségünket. Ma szombaton este a Villandok jutalomjátéka lesz, amikor is a pazar műsor keretében több számmal fog szerepelni ez a vérbeli két bohóc művész. Ujabb és újabb tréfás jelenetet, köztük Hamlet paródiáját, mutatják be. A Hamlet paródia Budapesten 200 estén volt műsoron. Ezen kívül közki-vánatra megfogják ismételni a maeska-duet-tet s előadják a többi szellemes mókákat is. Ma délután igen alacsony helyárrakkal ifju-sági előadást tartanak, amelyen a szegény-sorsu tanulók ingyen nézhetik meg művé-szetüket. A Villandok méltán megérdemlik, hogy a közönség a hátralevő pár estén zsu-folásig megtöltse a cirkuszt.

— *Olcso és szép legyezők*
Mentzénél Kossuth-utca 4. sz.

x **Üzlet átvétel.** Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni. miszerint a Degenfeld-téren lévő „Kis pipa” című vendéglőt a mai napon átvettem, s törekvésem leendő, hogy vendégeim teljes megelégedését kiérdemeljem, amennyiben, hogy úgy jó ösmerőseim, valamint barátaim pontos kiszolgálással meglesznek elégedve, szíves látogatásukat kérve, maradok tisztelettel Fixl György vendéglős.

Kutyaszájkosarak, nyakszizjak, korbácsok, vezető szizjak és ostornyelek Mentze áruházában Kossuth-utca 4.

Ejszakai hírek.

— Express tudósítás. —

Egy hereeg gondnokság alatt.

Meg se idézték ki sem hallgatták.

A bécsi országos törvényszék a napokban gondnokság alá helyezte Porcia Aladár hereget.

Anélkül, hogy megidézték volna, anélkül, hogy kihallgatták volna.

A hereeg megfellebbezte ugyan a határozatot, de kevés a remény, hogy meg tudjon birkózni amaz intrikákkal, amelyek ellene szövétek.

Porcia Aladár hereg testestől-lelkestől magyar ember.

Családjának története ismeretes. Édesatyja Nagyváradon élt, majd a földművelésügyi miniszteriumba került hivatalnoknak.

Itt érte a hír, hogy a stajeri heregei dominium tulajdonosa, a heregei hitbizomány feje meghalt s családi jusson őt illeti a vagyon és a heregei cím.

A család elköltözött Ausztriából, ahol Aladár hereg édesatyja elhunyt és a címnek és birtoknak örökösévé a hereg lett; egyben tagja lett a hereg a bécsi urakházának is.

Porcia Aladár hereg szenvedélyes sportsmann. Versenystájlója is van s egyik lova, Capt. Jack csak nemrég győzött egyik budapesti futtatáson.

A hereget, kitünő modoráért és jószívéért igen kedvelik s bizonyos, hogy barátai minden lehető elkövetnek az osztrák bíróság brutális ítéletének megváltoztatására.

) Egy elaltatott ember kivégzése.

Az Alabama állambeli Gunterwillben Watts Bobot azzal vádolták, hogy egy aggastyánt meggyilkolt. Bűnösnek találták és kimondták rá a halálos ítéletet. Az ítéletet esztörtökön hajtották végre rajta. Mikor a sheriff a zárkába ment, hogy az elítéltet elvigye az akasztófára, az örülten hadonászott egy késsel. A sheriff erre ammoniákkal mindaddig feckendezte a zárkát, amíg annak lakója el nem vesztette eszméletét. Az eszméletlen embert aztán kihurcolta s úgy akasztotta fel a törvény és igazság nevében.

) Egy pánszláv agitátor párbaja.

Rózsahegyéről írják: Hudek Teodor rózsahegy kerékes, pánszláv agitátor sértő levelet írt dr. Stefesek Sándor rózsahegy ügyvédnek, mert Stefesek azt mondta Hlinkáról a járásbírósnál, hogy az valószínűleg megszökött a büntetés elől. Hudek helyt

állván Hlinkáért, piszkos rágalomnak minősítette Stefesek eljárását, amiért tegnap Stefesek Hudeket provokáltatta. A bárba tegnap este hat órakor ment végbe. Hudek a második összecsapásnál 10 centiméteres sebet kapott. A félek nem békültek ki.

) Schächter Mózes szabadlodon.

Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Schächter Mózes orosz hírlapírót a budapesti toloncházba vitték, hogy onnan a határra toloncolják. Mint értesülünk, Schächtert ma szabadlára helyezték azzal a kikötéssel, hogy e hó végéig önként távozzék a városból, különben eltoloncolják. A hatóság figyelembe vette, hogy Schächter Mózes felesége súlyos beteg, de az orvosok véleménye szerint e hó végéig meg fog gyógyulni. Azért adott időt az üldözött embernek, hogy addig is gondoskodhassék a beteg asszonyról.

Távirat és telefon.

A pénzügyi-bizottság értekezlete.

Budapest, május 17. A képviselőház pénzügyi-bizottsága ma este Széll Kálmán elnökle alatt értekezletet tartott, melyen Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, továbbá Popovits és Szerényi államtitkárok is megjelentek. A vasuti törvényjavaslat került tárgyalás alá, amelyet Hoitsy Pál előadó ismertetett, hangsúlyozza, hogy ennél tovább menni jó lelkiismerettel nem lehet, ez a legszélsőbb határ, amely így is óriási terhelést ró az államra. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a vita folyamán többször is felszólalt. A horvát követelésekre vonatkozólag kijelentette, hogy az államvasutak nyelvi egységét megbontani nem engedni, s ha ezt tőle mégis kívánná a törvényhozás, inkább megválnék állásától. Kijelentette továbbá, hogy a szolgálati pragmatika és a fizetésrendezés közt junktimot csinál. Nem akar ezzel jogokat nyírni, csak az eddigi nagy izgatásoknak vet véget, megszüldítve a fegyelmet. A vita során Rátkay László is beszélt, aki tulajdonképpen tartja a szolgálati pragmatikát és ezért a törvényjavaslatot sem fogadja el. Széll Kálmán reméli, hogy a vasutasok meg lesznek elégedve a javaslattal. — Batthyány Tivadar gróf apró módosításokat terjesztett elő, majd pedig több felszólalás után a javaslatot általánosságban elfogadták, mire az értekezlet véget ért.

A horvát-ügy.

Budapest, május 17. A horvátokkal folytatott mai folytatólagos tanácskozáson Wekerle Sándor miniszterelnök konkrét indítványt tett, hogy a törvényjavaslatból kiveszessék ki az államvasutak hivatalos nyelvéről rendelkező részt. A horvátok kijelentették, hogy ehhez hajlandók hozzájárulni, de csak azon feltétellel, ha a javaslatból kihagyják azt a részt, mely a horvátországi vasutasoknak a magyar nyelv tudását teszi kötelezővé. — Wekerle Sándor miniszterelnök ezt a proposíciót nem fogadta el, mire a mai tanácskozások is eredménytelenül értek véget.

Szabadka új vasuti indóházat kap.

Szabadka, május 17. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ma leiratot intézett a melyben értesíti a város közönségét, hogy a nagy vasuti beruházási kölcsön terhére egy új vasuti indóházat építenek a szabadkai állomáson. Ezenkívül a majnai uti sorompónál a vasuti sínek fölött monumentális átjáró hid építését tervezik.

Tíz éves fiu öngyilkossága.

Makó, május 17. Szirlík Sándor IV. elemi iskolai tanuló tegnap padlásukon fölakas-

totta magát és meghalt. A kis fiu nagyon érzékeny természetű volt és tettét valószínűleg azért követte el, mert egyik szomszédjuk valami csekélység miatt megdorgálta.

Halál a templomban.

Kaposvár, május 17. Német József plébános ma, amikor a mise után az áldást osztotta, az oltárelőtt holtan rogyott össze.

Gyilkosság kártyázás közben.

Szikszó, május 17. Novák István encsi lakos kártyázás közben a vendéglőben összeveszett társaival, majd tetlegességre került a dolog. Novák zsebkésével úgy összeszurkálta Hegyi Jánost, hogy az ott rögtön szörnyethalt. A vizsgálatot megindították.

Törvényszék.

— A rendőrbiztos rágalmazója.

Börger Márton baromfi kereskedő a múlt év decemberében többek előtt azzal vádolta Bikfalvy rendőrbiztost, hogy valami kihágási ügyben azért járt el szigoruan, mert nem adott neki egy kövér libát. A törvényszék rágalmazásért ma 60 korona fő és 20 korona mellék büntetésre ítélte Bergert.

§ **Fizetéseképtelenség.** A bécsi hitelezői védegyelet tegnapi jelentése szerint Farkas Jenő debreceni fűszerkereskedő fizetéseképtelen. Ugyan-e cég fizetéseképtelenségét a budapesti védegyelet már hetekkel ezelőtt jelentette.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Izléses és tartós kivitelű
Cim feliratokat,
festményeket, mázolóso-
kat, szoba-kárpitozóso-
kat, szobafestéseket készít
Zelinger Ede
Debreczen, Darabos-utca 16. sz.

Köszvény!

ellen ezernél több ki-
váló orvos és tanár
ajánlja és rendeli
betegeinek a híros

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert.
egy nagy üveg 2 k. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.

Esuz!

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50 — **1/4 K3.-** — **1/2 K6.-** — **1/1 K12.-**

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT60.

Sorsjegyeink Debreczenben kaphatók: Berger Dezső fűszerkeresk. Kossuth-u. 55., Darvas Miksa fűszerkeresk. Deák Ferenc-utca, Schvaroz Dániel tájtékipametsző és Thaisz Arthur papírkeresk.

423

Csődtömeg elárusítás.

Vagyonbukott DARVAS EDE csődtömege Piacz-utca 24. szám alatt

potom áron lesz elárusítva.

ELADASRA KERÜLNEK: Téli és tavaszi felöltők. Selyem-, szaten-, sephir-blouzok. Színes- és fekete napernyők. Angol aljak. Gyermekekruhák.

Az üzlet nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 3-6-ig. — A berendezés eladó.

ELADÓ

446

a Bánkon a Kovács András-féle, most Nagy József tulajdonát képező 11 és fél hold kaszáló. Feltételek megtudhatók

Dr. TERVEY TAMÁS
ügyvéd irodájában, Piac-utca 73. sz. a.

Willand testvérek
nagy

CZIRKUSZA

a szénvásártéren.

Még csak pár napig
Debreczenben.

Ma, szombaton nagy
díszelőadás.

Kezdeté 8 órakor.

Pénztárnyitás a czirkusznál reggel 10 órától
d. u. 1 óráig, d. u. 3 órától folytatólag.

Jegyek előre válthatók a Schwartz-féle dohány-
tőzsdeben.

Donogán és Somossy

céghez Debreczen, Kistemplombazár
megérkeztek a tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai!!

Zsolnai és brassói szövetek.

Angol és Francia divatkelmék.

Bluz selymek. Napernyők. Övek.

Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérnemű.

Óriási szőnyegraktár

Iroda: Miklós-utca 23. szám.

Telefon 445. szám.

Két fontos kérdés!

1. Hova forduljunk legnagyobb bizalommal, ha bármily kölcsönre van szükségünk?

Felelet!

Klár Andor bankirodájához

Debreczenben, Miklós-utca 23. szám alatt.

2. Miért lehetünk a legnagyobb bizalommal ezen irodához?

FELELET!

a) Mert Klár Andor irodája pontosan, gyorsan, szakértelemmel és biztos sikerrel intézi el az elvállalt ügyeket.

b) Mert csakis olyan ügyet vállal, amit keresztül vihet.

c) Mert elsősorú összeköttetések felett rendelkezik.

Irodai órák: d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig.

Tarka színpad a „Biká”-ban.

Igazgató: SARKADI VILMOS.

Műsor:

1. Nyitány, előadja a Magyar testvérek zenekara.
2. Tarka színpad-induló, Fekete Oskártól.
3. Faragó Dezső: kuplók.
4. Décsi Aranka, szubrett.
5. Ms. Duvenek, modern kontorsionista.
6. Angela Dussy, excentrick énekesnő.
7. Folti Dezső, modern táncumorista.
8. Dornely Emmy, angol énekes és táncosnő.
9. Sanzonett szerelem. Bohózat 1 felvonásban.
10. Zeneszámok.
11. Jukító Toro csoport, japán harez-játékosok.
12. La jolio, Doris és Lena Darling angol ének- és tánc kettős.
13. Rieza Giza, szubrett.
14. Sarkadi Vilmos, humorista.
15. Msr. Keenvaond az ügyetlen joungleur.
16. Zárinduló.

Szives pártfogást kér

Sarkadi Vilmos,
igazgató.

Akinek kiadó lakása van,
aki lakást keres,

tegyen közzé egy kishirdetést a
„DEBRECZEN”-ben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

== Apró hirdetések előre fizetendők. ==

Eladó a Nagy-Szappanos-utca 19. számú ház, a Szepesen 13 hold és a Czuczabeli 14 hold föld. Értekezhetni lehet Csokonai-utca 35. sz. 455

Üzlethelyiség vagy nagyobb földszinti lakás tágas mellékhelyiségekkel, lehetőleg a belső városban, közeli időben való bérbévitelre kerestetik. Ajánlatok e lap kiadói hivatalához kéretnek. 456

Egy házmester, nős, a házhoz, egy másik házmester, nős a kertben, egy bejáróné vagy takarítóné és egy fiúgyerek hetesnek felvétetik Arany János-utca 59. sz. a. 447

80 darab különféle fajgalamb eladó jutányos áron Paicsirta-utca 42. 448

Permetezéshez legelősebb és országos elismert legjobb 10 versenyen első díjjal kitüntetett a Veréb István által Debrecen, I. Szappanos-utca 10. sz. alatt gyártott pót szabadalmazott „S u g á r” permetező. Permetezőket tökéletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Arjegyék ingyen, bérmentve. 418

Eötvös K. munkái

1-16 diszkótésben, új, 48 forint helyett csak

◀ 36 forint ▶

Harmathy

könyvüzletében 52

Füvészkert-utca 14.

Telefon 374.

Könyvjegyzék ingyen.

„VERGÉ” egészségi szivarkahüvely különlegességek olcsón kaphatók.

Villamos világítás,

villámhárítók, villamos házi csengők, házi- és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplicáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,

„Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Lapelárusítók, fiuk, asszonyok, férfiak újságárusításra felvétetnek a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

14—16 éves

kifutó fiuk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Napernyők

óriási választékban
és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul újonnan behuzatjuk

SZŐLŐPERMETEZŐK
kerti fecskendők, kerti padok, jégszekrények, fagylalt-gépek, mosó-, mangorló-, facsaró-gépek raktára

SESZTINA LAJOSNÁL
Debreczen, Piacz-utca 23.

SZŐNYEGEK

jutta, spárga, hollandi, kiddemünster, tapasztry, veloux, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontáli szőnyegek, díványterítők, — butorszövetek és creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők
szövet- és csipkefüggönyök, stórok

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

VÁSZONÁRU

fehérneműek, valamint siffonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinátok, damaszt-étkező- és aszur kávéterítékek, damaszt- és frottir törölközők, törölőkendők, és nankingok, valamint kész női fehérneműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból
mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK
női ruhákra, budai kékfestő voalok, cosmanosi savannak, judish foulard, Batist, Atlas, Satin, 120 cm. széles sima színes francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok
himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, siffon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ágyszövetek, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,
hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők

BRASSÓI SZÖVET
férfi és gyermek ruhákra, valamint angol férfi ruhaszövetek, tennis kelmek, nyári mosó szövetek, hozzávaló belésárak, turista ingek

legolcsóbb szabott árban.

== Férfi ruhaszövet. ==

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Napernyők!

francia P. D. jegyű fűzők, arcfátyol, divatvők, csipke- és selyemsálók, batist- és csipkegallérok, nyakkendők, keztyűk, gyöngy- és bőr divattáskák, csipke-, szalag-, selyemkendők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak
gyermek részére állandó nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.